

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Серьогін С.М.
Шпекторенко І. В.

РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ ІНСТИТУТУ З ТЕМИ «ТРАНСФОРМАЦІЯ СТАТУСУ ПОСАДОВОЇ ОСОБИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ»

Над зазначеною темою колектив кафедри державного управління та місцевого самоврядування, її докторанти та аспіранти разом зі співробітниками інших кафедр інституту працювали протягом двох років (2017-2018). Наводимо найголовніші здобутки й рекомендації, здійснені науково-педагогічним колективом виконавців НДР.

1. Авторський колектив рекомендує використовувати у професійному оцінюванні посадових осіб місцевого самоврядування України вперше науково обґрунтовану структуру кадрового (професійного) потенціалу посадових осіб на основі не лише професійних компетентностей, а на основі типологізації сфер професіоналізму: смислового, проектувального, мотиваційного, ціннісно-орієнтаційного; функціонального (операційного, діяльнісного, технологічного), регулятивного, корегувального, забезпечувального (ресурсного), комунікативного потенціалів (В. І. Незять).

2. Також пропонуються для практичного застосування емпіричні індикатори оцінювання соціального статусу посадових осіб місцевого самоврядування, до яких відносяться: владні повноваження професійної групи (автономія щодо прийняття рішень по виконанню головної функції, тобто з визначення процесу реалізації місцевої політики); можливість групи впливати на результат власної праці; контроль входження в професійну групу і виходу з неї; професійна компетентність, професіоналізм, морально-етичні якості (Н. А. Липовська, В. І. Незять), що дозволить значно розширити можливості діагностики інтелектуальних можливостей, поведінки та самопочуття посадової особи у колективі, й можливості впливу на стосунки серед працівників органу місцевого самоврядування.

3. Удосконалення розуміння соціально-професійного статусу як результату тісної взаємодії «Я-концепції» кандидата, його статусних, кар'єрних та інших потреб, потреб і можливостей у статусно-рольових стосунках, інтересів, цінностей, внутрішніх мотивацій, научуваності, загальної та професійної культури, здобутої освітньої кваліфікації, професійної компетентності, інших особистих та професійно важливих якостей з вимогами та умовами професійного середовища (умовами праці) (І. В. Шпекторенко) також надає можливості для розширення критеріїв оцінювання посадової особи та для формування нового змісту професійного навчання зазначеної професійної групи.

Теж саме стосується запропонованим шляхам та умовам формування інтелектуального та кадрового потенціалів посадових осіб місцевого

самоврядування (В. І. Незяць, К. О. Сахарова). Інтелектуальні показники персоналу особливо важливі під час добору на службу в органах місцевого самоврядування.

4. Удосконалення комплексу компонентів структури управлінської діяльності: мотив; прийняття рішень; визначення проблеми; постановка мети діяльності; процес діяльності; засіб (засоби) діяльності; контроль; результат; рефлексія дозволить розширити знання тих посадових осіб, які навчаються, про те як вони повинні здійснювати управлінську діяльність (С. М. Серьогін, Є. І. Бородин, І. В. Шпекторенко). Це, сподіваємось, дозволить сприяти покращенню надання публічних послуг громадянам, на що звернула свої наукові інтереси Т. В. Серьогіна.

5. Комплексне визначення сутнісних характеристик трансформації соціально-професійного статусу посадової особи місцевого самоврядування в Україні, у тому числі з урахуванням функцій та принципів управління (І. В. Шпекторенко) надає посадовим особам місцевого самоврядування можливість в управлінській практиці орієнтуватися не лише на європейські норми, принципи, а й на наукового обґрунтований комплекс функцій управління. Їх рекомендовано вивчати у системі підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, що вже здійснюється в ДРІДУ НАДУ другий рік. Аспектам реформування системи професійного навчання посадових осіб місцевого самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні присвячено наукову діяльність С. М. Серьогіна, Є. І. Бородіна, Н. Т. Гончарук, Н. А. Липовської, їхніх аспірантів та докторантів.

6. Визначення професійно-статусної ролі лідерів територіальних громад як аттракторів ефективного суспільного розвитку, важливості формування професійної та локальної ідентичностей (І. В. Письменний, В. В. Лола) дозволить на практиці як зорієнтувати місцевих політиків на їхні необхідні соціально-статусні характеристики, так і використовувати їх у процесі навчання нинішніх та майбутніх лідерів, посадових осіб місцевого самоврядування. Це й стосується запропонованого І. В. Письменним нового розуміння феномену суспільної самоорганізації в Україні в контексті подальшого розвитку місцевого самоврядування, розгляду основних аспектів трансформації статусу посадових осіб у контексті реформування місцевого самоврядування в зарубіжних країнах (С. М. Серьогін, І. І. Хожило, О. В. Антонова, О. С. Петренко, І. І. Шпітун, Т. В. Фоменко).

Враховуючи феноменальну здатність українців до самоорганізації, логічним виявляється використання цієї суспільної енергії на втілення в життя всебічної реформи місцевого самоврядування. За умов її реалізації за синергетичною парадигмою ми отримуємо автономні підсистеми, в яких самоорганізаційні процеси мають природний (з урахуванням місцевих особливостей) але цілеспрямований характер на самовідновлення, самопідтримку, виникнення та розвиток якісно нових структур, адаптованих до змін оточуючого середовища. Автономність державних підсистем у вигляді самостійних, спроможних та самодостатніх територіальних громад є важливим фактором підвищення стійкості та активності державної системи в цілому (І. В. Письменний). Такий підхід має стати потужним імпульсом до прискорення єдиного цілісного процесу системних реформ та відкриття максимального простору для соціальної самоорганізації на засадах тих

пріоритетних програм соціально-економічного та культурного розвитку, які консолідують суспільство.

7. Розуміння поняття «відповідальність» через поняття свободи, обов'язку, вибору, усвідомлення наслідків своїх дій, підзвітності, відповідальності «перед» громадянами, суспільством за наслідки своїх дій, рішень (Т. М. Тарасенко) рекомендується авторським колективом НДР для законодавчої діяльності на державному рівні, а згодом до професійної оцінки посадових осіб місцевого самоврядування.

8. Дослідження Є. І. Бородіним динаміки адміністративно-правового статусу посадової особи місцевого самоврядування у процесі запровадження інституту служби в органах місцевого самоврядування в Україні (1990-ті – поч. 2000-х рр.) має історичний, теоретичний, юридичний інтерес з позиції професійного навчання тих посадових осіб, які займаються нормотворчою діяльністю та правовою практикою.

Науковим колективом під керівництвом С. М. Серьогіна та Н. А. Липовської було розроблено проект Концепції кадрової політики в органах місцевого самоврядування України.

Висловлюємо надію, що отримані нові знання, розроблені Концепція та практичні рекомендації сприятимуть процесам децентралізації влади в Україні, становленню нашої країни як правової, соціальної, європейської держави.

Акімов О. О.

СИСТЕМОГЕНЕЗ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

В сучасних умовах трансформаційних змін процеси професіоналізації діяльності державних службовців, їх розвиток, наукове підґрунтя та практична реалізація є важливою умовою розвитку державної служби в Україні. Узагальнюючою характеристикою професіоналізації загалом державної служби є потреба в підвищенні рівня професійної компетентності державних службовців, формування специфічного комплексу функцій і професійних стандартів; інституціоналізація трудових відносин у сфері державної служби; розвиток інститутів індивідуальної професіоналізації тощо. Формування та розвиток професійної діяльності державних службовців як системного утворення потребує як наукового вивчення, зокрема у контексті методологічного забезпечення, так і ефективної реалізації.

Оскільки в науковому пізнанні структуру будь-якого поняття доцільно розпочинати з вивчення основних аспектів таких двох його основних компонентів, як змісту та обсягу, слід окреслити ці компоненти.

Процес вивчення об'єкта поняття «системогенез» та виокремлення окремих його ознак з їх загальної сукупності, які притаманні цьому об'єкту, доцільно здійснити за допомогою методів аналізу та абстрагування. Системогенез - генезис у перекладі з грец. - походження, виникнення - зародження і розвиток, еволюція систем від нижчих форм до вищих, тлумачення етапів цієї еволюції [1]. За Великою